

OPHAVSRETSLICENSÆVNET

Ophavsretslicensnævnets Årsberetning 2019

OPHAVSRETSLICENS NÆVNET

Årsberetning 2019

1. Nævnets kompetencer og sammensætning

Ophavsretslicensnævnet er nedsat i medfør af ophavsretslovens § 47, stk. 1.

Nævnets opgave er at træffe den endelige administrative afgørelse i følgende typer af sager:

- 1) Sager om uenighed om størrelsen af vederlaget i forbindelse med benyttelse af beskyttede værker i overensstemmelse med ophavsretslovens tvangs- og aftalelicensbestemmelser,
- 2) sager, hvor et radio- eller tv-foretagende eller en godkendt rettighedsorganisation uden rimelig grund nægter tilladelse til viderespredning over kabelanlæg eller trådløst af radio- eller fjernsynsprogrammer eller stiller urimelige vilkår herfor. Nævnets afgørelser i sådanne sager er dog ikke bindende for radio- og tv-foretagenderne,
- 3) sager vedrørende individuelle vederlagskrav til ikke-repræsenterede ophavsmænd, der omfattes af aftalelicenser,
- 4) sager om vilkår for tilladelse til offentlig fremførelse af musikværker. Endelig kan nævnet påkende visse sager vedrørende tekniske foranstaltninger til beskyttelse af værker m.v.,
- 5) sager om licensering mellem en kollektiv forvaltningsorganisation, som udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, og en faktisk eller potentiel onlinetjenesteudbyder, såfremt tvisten vedrører en multiterritorial licens for onlinemusikrettigheder, og
- 6) spørgsmål om udstrækningen af en brugers oplysningsforpligtelse over for en kollektiv forvaltningsorganisation.

Med hensyn til nævnets kompetence i øvrigt henvises til oversigten i bilag 1. Nævnets virksomhed er nærmere reguleret i bekendtgørelse nr. 25 af 14. januar 2004 om Ophavsretslicensnævnet.

I perioden 1. januar 2019 til 31. december 2019 havde nævnet følgende sammensætning:

Faste medlemmer

- Højesteretsdommer Jan Schans Christensen (formand)
- Advokat, ph.d. Vibeke Borberg
- Advokat Asger Heine Jensen

Suppleanter

- Højesteretsdommer Kurt Rasmussen (suppleant for formanden)
- Professor Birgit Liin (suppleant for Vibeke Borberg)
- Advokat Terese Foged (suppleant for Asger Heine Jensen)¹

Kulturministeriet er sekretariat for nævnet.

2. Nævnets kendelser i 2019

Nævnet har ikke afsagt nogen kendelser i 2019.

3. Verserende sager

Der var ved udgangen af 2019 følgende verserende sager ved nævnet:

Sag nr. 121: Koda mod DR

Sagen blev indbragt for nævnet i juni 2016 og angår fastlæggelsen af vilkår for tilladelse til anvendelse af Kodas repertoire i forbindelse med DR's virksomhed.

Sag nr. 123: Copydan Tekst & Node mod Nota og STUK

Sagen blev indbragt for nævnet i maj 2019 og angår fastlæggelse af det vederlag, Nota og STUK skal betale til rettighedshavere for fremstilling og udnyttelse af e-bøger og lydbøger til syns- og læsehandicappede.

4. Oversigt over nævnets kompetence og afsagte kendelser

Bilag 1 indeholder en oversigt over nævnets kompetence med henvisning til de pågældende bestemmelser i ophavsretsloven. I tilknytning hertil er en oversigt over samtlige afsagte kendelser fordelt på sagskategorier.

Kendelserne kan findes på Kulturministeriets hjemmeside www.kum.dk eller rekvireres hos nævnets sekretariat: c/o Kulturministeriet, Nybrogade 2, 1203 København K.

København, den 24/11/2020

Jan Schans Christensen

---

¹ I sag 119, Koda mod HBO Nordic AB, deltog advokat Klaus Ewald Madsen som suppleant for advokat Asger Heine Jensen i stedet for advokat Therese Foged.

Bilag 1. Ophavsretslicensnævnets kompetence og kendelser fordelt på sagskategorier

1. Ophavsretslicensnævnets kompetence pr. 1. januar 2017

Ophavsretslicensnævnet har kompetence til at behandle følgende sagstyper:

- Fastsættelse af den kompensation, som ophavsmanden har krav på efter § 17 d, stk. 1, jf. § 17 c, stk. 2 (en bemyndiget enheds fremstilling, tilrådighedsstillelse m.v. af værker i et tilgængeligt format til personer med syns- eller læsehandicap), jf. § 17 d, stk. 3.
- Fastsættelse af størrelsen af det vederlag, som ophavsmanden har krav på efter § 18, stk. 1 (fremstilling af antologier til brug i undervisningsvirksomhed m.v.), jf. § 18, stk. 1.
- Fastsættelse af størrelsen af det vederlag, som de udøvende kunstnere og fremstillere af lydoptagelser har krav på efter § 68 (brug af udgivne lydoptagelser i radio og tv mv.), jf. § 68, stk. 2.
- Meddelelse af tilladelse til samt fastsættelse af vilkår for viderespredning af radio- og tv-udsendelser over kabelanlæg eller trådløst i tilfælde, hvor en godkendt rettighedshaverorganisation eller et radio- og tv-foretagende uden rimelig grund nægter at give tilladelse hertil eller fastsætter urimelige vilkår herfor, jf. § 48, stk. 1. Disse afgørelser er imidlertid ikke bindende for radio- og tv-foretagenderne.
- Meddelelse af tilladelse til samt fastsættelse af vilkår for optagelse af radio- og tv-udsendelser til undervisningsbrug og til brug for syns- og hørehandicappede, jf. § 48, stk. 2.
- Fastsættelse af størrelsen af individuelle vederlagskrav til ikkerepræsenterede ophavsmænd, der omfattes af en aftalelicens, jf. § 51, stk. 2.
- Påkendelse af tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation, som udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder og en faktisk eller potentiel onlinetjenesteudbyder om anvendelsen af § 52 a, stk. 1-6, såfremt tvisten vedrører en multiterritorial licens for onlinemusikrettigheder, jf. § 52 a, stk. 8.
- Påkendelse af spørgsmål om udstrækningen af en brugers oplysningsforpligtelse over for en kollektiv forvaltningsorganisation, jf. § 52 b, stk. 4.

- Fastsættelse af vilkår for offentlig fremførelse af musik (Koda), jf. § 75 a, stk. 3.
- Pålæg i forhold til en rettighedshaver, som har gjort brug af de i § 75 c, stk. 1, nævnte tekniske foranstaltninger (fx kopispærringer), om at stille sådanne midler til rådighed for en bruger, som er nødvendige for, at denne kan drage fordel af visse undtagelsesbestemmelser i ophavsretslovens kapitel 2 og § 68, jf. § 75 d, stk. 1.

Ud over de ovenfor nævnte sagstyper har Ophavsretslicensnævnet kompetence til at behandle følgende yderligere sagstyper i relation til af aftaler med aftalelicensvirkning, jf. også opregningen i § 47, stk. 2:

- § 13 om kopiering til brug i undervisningsvirksomhed (Copydan Tekst & Node).
- § 14 om fotokopiering til intern brug i erhvervsvirksomheder, institutioner m.v. (Copydan Tekst & Node).
- § 16 b om bibliotekers onlinedistribution af tekster i digital form (Copydan Tekst & Node).
- § 24 a om gengivelse af kunstværker (VISDA).
- § 30 om udsendelse i radio og tv (KODA og VISDA).
- § 35, stk. 7, om gengivelse af værker, som udsendes i radio og tv, herunder tilrådighedsstillelse på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt (Copydan Verdens TV).

2. Oversigt over lovændringer af betydning for nævnets kompetence

Ved lov nr. 1207 af 27. december 1996 gennemførtes visse ændringer i nævnets kompetence i sager om viderespredning af værker m.v., der indgår i radio- og fjernsynsudsendelser. Dette havde sammenhæng med, at tvangslicensordningen i lovens § 35 med virkning fra den 1. januar 1998 blev omlagt til en ordning baseret på aftalelicens.

Ved ændringslovens § 2, stk. 3, blev der endvidere indført en overgangsregel. Efter denne kunne Ophavsretslicensnævnet for året 1997 meddele den fornødne tilladelse til samt fastsætte de nærmere vilkår for videreudsendelse i kabelanlæg af værker, fremførelser og frembringelser, som indgår i udsendelser i radio eller fjernsyn af den i ophavsretslovens § 35, stk. 5, nævnte karakter.

Ved lov nr. 472 af 7. juni 2001 blev nævnets kompetence ved den nye § 75 a, stk. 2, udvidet til også at omfatte KODA's tariffer for offentlig fremførelse af ophavsretligt beskyttet musik. Nævnets kompetence omfatter alene en stillingtagen til rimeligheden af KODA's tariffer og andre vilkår for at meddele tilladelse til offentlig fremførelse af musikværker. Nævnet har derimod ikke kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt der er tale om offentlig fremførelse.

Ved lov nr. 1051 af 17. december 2002 blev der foretaget følgende ændringer med relevans for Ophavsretslicensnævnets kompetence:

Tvangslicensen i § 17, stk. 1, 2. pkt. blev ophævet. Ændringen er en følge af implementeringen af Infosoc-direktivets artikel 5, stk. 3, litra b, hvorefter medlemsstaterne kan indføre indskrænkninger i eneretten, hvis der er tale om ikke-kommercielle anvendelser til gavn for handicappede. Tvangslicensen i § 17, stk. 1, 2. pkt., harmonerede ikke med direktivet, hvorfor den måtte ophæves.

Der blev indsat en ny § 75 d, hvorefter Ophavsretslicensnævnet på begæring kan pålægge en rettighedshaver, som har gjort brug af de i § 75 c, stk. 1, nævnte effektive tekniske foranstaltninger, at stille sådanne midler til rådighed for en bruger, som er nødvendige for, at denne kan drage fordel af bestemmelserne i § 15, § 16, stk. 1, § 17, stk. 1-4, § 18, stk. 1 og 2, § 21, stk. 1, nr. 2, § 23, stk. 1, samt §§ 26-28, 31 og 33.

Denne nye bestemmelse gennemfører Infosoc-direktivets artikel 6, stk. 4, der regulerer forholdet mellem forbuddet i artikel 6, stk. 1, mod omgåelse af effektive tekniske foranstaltninger og en række undtagelser fra eneretten.

For at sikre en smidig løsning af de konflikter, som måtte opstå på dette område, er der ved § 75 d givet hver af parterne mulighed for at indbringe eventuelle tvister for Ophavsretslicensnævnet.

Ved lov nr. 997 af 9. december 2003 blev der foretaget følgende ændringer med relevans for Ophavsretslicensnævnets kompetence:

Adgangen i § 48, stk. 1 til at meddele tilladelse samt fastsætte de nærmere vilkår for kabelviderespredning blev udvidet til også at finde anvendelse på trådløs viderespredning.

Der blev indsat et nyt pkt. 3 i § 48, stk. 1, hvorefter Ophavsretslicensnævnets afgørelser i sager om trådløs viderespredning eller kabelviderespredning ikke har bindende virkning for radio- og fjernsynsforetagender.

Ved lov nr. 231 af 8. april 2008 blev nævnets kompetence udvidet til også at omfatte flertallet af de specifikke aftalelicensbestemmelser, der er angivet i ophavsretsloven, jf. nærmere ovenfor.

Derudover medførte ændringsloven, at det direkte kom til at fremgå af de enkelte bestemmelser i loven, hvornår Ophavsretslicensnævnet har kompetence til at træffe afgørelse, jf. også opregningen i § 47, stk. 2.

Endelig fremgår det nu udtrykkeligt af § 47, stk. 1, at formanden for nævnet skal være højesteretsdommer.

Ved lov nr. 741 af 25. juni 2014 blev der indsat fire nye stykker i § 35.

Det fremgår af § 35, stk. 4, at værker, som udsendes i radio eller fjernsyn, må gengives af andre på anden måde, end hvad der er bestemt i § 35, stk. 1, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt

Af § 35, stk. 5, fremgår, at værker, der af et radio- eller fjernsynsforetagende stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, må stilles til rådighed af andre på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, når tilrådighedsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets tilrådighedsstillelse og betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt.

I tilknytning hertil er det bestemt, at hver af parterne kan forelægge spørgsmål om, hvorvidt en efter lovens § 50, stk. 4, godkendt organisation stiller urimelige vilkår for at indgå aftale, for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 35, stk. 7.

Ved lov nr. 321 af 5. april 2016 (lov om kollektiv forvaltning af ophavsret) § 42, nr. 3, blev der indsat § 52 a, stk. 8, i lov om ophavsret.

Denne bestemmelse giver Ophavsretslicensnævnet kompetence til at påkende tvister mellem en kollektiv forvaltningsorganisation, som udsteder eller tilbyder at udstede multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder, og en faktisk eller potentiel onlinetjenesteudbyder om anvendelsen af § 52 a, stk. 1-6, såfremt tvisten vedrører en multiterritorial licens for onlinemusikrettigheder.

Der blev ved samme lovs § 42, stk. 3, indført § 52 b, stk. 4, i lov om ophavsret. Denne bestemmelse giver Ophavsretslicensnævnet kompetence til at påkende spørgsmål om udstrækningen af en brugers oplysningsforpligtelse over for en kollektiv forvaltningsorganisation.

Ved lov nr. 719 af 8. juni 2018 (gennemførelse af Marrakeshdirektivet m.v.) blev der foretaget følgende ændringer med relevans for Ophavsretslicensnævnets kompetence:

Ophavsretslovens § 17, stk. 3, blev ophævet, og henvisningen til bestemmelsen i ophavsretslovens § 47, stk. 2, blev ændret til § 17 d, stk. 3.

Lovændringen betyder, at der ikke længere vil kunne gengives eller spredes eksemplarer af lydoptagelser af udgivne litterære værker til brug for personer med syns- eller læsehandicap i medfør af § 17. Disse personer vil i stedet være omfattet af lovens §§ 17 a-17 e.

Lovændringen betyder ligeledes, at Ophavsretslicensnævnet vil kunne træffe afgørelse om betaling af kompensation i medfør af § 17 d, stk. 3.

3. Ophavsretslicensnævnets (tidligere: Tvangslicensnævnets) kendelser fordelt på sagskategorier

De afgjorte sager fordeler sig på de enkelte sagskategorier på følgende måde:

§ 13, stk. 5: Ingen sager.

§ 14, stk. 2: Ingen sager

§ 16 b, stk. 2: Ingen sager.

§ 17, stk. 3 (tidligere § 18, stk. 2): **Sag nr. 39**: Dansk Forfatterforening mod Danmarks Blindebibliotek.

§ 18, stk. 1: **Sag nr. 4**: Dansk Komponistforening mod Foreningen af Højskoler og Landbrugsskoler; **sag nr. 4B**: Dansk Komponistforening mod Foreningen af Højskoler og Landbrugsskoler II; **sag nr. 7**: Fotograf F.L. Kenett mod Gyldendalske Boghandel; **sag nr. 12**: UBVA mod Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag; **sag nr. 18**: Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark mod Dansk Forfatterforening.

§ 24 a, stk. 2: Ingen sager.

§ 30, stk. 6: Ingen sager.

§ 35, stk. 7: Ingen sager.

§ 48, stk. 1: **Sag nr. 16**: Copy-Dan's forvaltningssektor "Kabel-TV" og UBOD mod P&T, KTAS, FKT, JKAS; **sag nr. 19**: Copy-Dans forvaltningssektor "Kabel-TV" og UBOD mod en række antenneforeninger m.v.; **sag nr. 61**: Copy-Dans forvaltningssektor "Kabel-TV" og UBOD mod KTAS, Jydsk Telefon A/S, Fyns Telefon A/S og Tele Sønderjylland A/S; **sag nr. 62**: Skagen Antennelaug mod Eurosport

Sales Organisation S.C.S; **sag nr. 65:** Tele Danmark A/S mod Deutsches Sportfernsehen GmbH (DSF); **sag nr. 66:** Copy-Dan, foreningen KabelTV og UBOD mod TeleDanmark A/S, Forenede Danske Antenneanlæg (FDA), Kommunernes Landsforening (KL) og Boligselskabernes Landsforening; **sag nr. 70:** Copy-Dan, foreningen Kabel-TV og UBOD mod Tele Danmark Kabel TV A/S, Forenede Danske Antenneanlæg (FDA), Kommunernes Landsforening, Boligselskabernes landsforening og Stofa; **sag nr. 73:** KODA mod Tele Danmark Kabel TV, Forenede Danske Antenneanlæg (FDA), Kommunernes Landsforening (KL), Boligselskabernes Landsforening (BL) og Stofa A/S; **sag nr. 74:** CopyDan, foreningen Kabel-TV, KODA og UBOD mod Tele Danmark Kabel TV, Forenede Danske Antenneanlæg (FDA), Kommunernes Landsforening (KL), Boligselskabernes Landsforening (BL) og Telia Stofa A/S; **sag nr. 75:** KODA mod Tele Danmark Kabel TV, Biintervenient: Telia Stofa; **sag nr. 78:** Copy-Dan Kabel-TV mod TDC Kabel-TV A/S (tidligere Tele Danmark Kabel TV), Forenede Danske Antenneanlæg (FDA) som mandatar for Antenneforeningen AFO-SHS, Skanderborg, Kommunernes Landsforening (KL) som mandatar for Esbjerg Kommune, Boligselskabernes Landsforening (BL) som mandatar for boligselskabet Ådalsparken, Hørsholm, og Telia Stofa A/S, Horsens; **sag nr. 80:** Forenede Danske Antenneanlæg (FDA) mod Viasat Broadcasting Group Ltd, **sag nr. 81:** Aalborg-Nørresundby Antenneforening, Nørresundby mod TvDanmark 1 Ltd., Middelsex, England.

§ 48, stk. 2: Ingen sager.

§ 51, stk. 2: Ingen sager.

§ 68: **Sag nr. 2:** Gramex mod Danmarks Radio; **sag nr. 9:** Gramex mod Danmarks Radio II; **sag nr. 17:** Gramex mod Sammenslutningen af lokale radio- og TV-stationer i Danmark samt Lokalradio Herning; **sag nr. 20:** Gramex mod Skagens Nærradio A.m.b.a.; **sag nr. 21:** Gramex mod Næstved Folkeradio; **sag nr. 22** Gramex mod Radio RAFO A.m.b.a.; **sag nr. 23:** Gramex mod Odense Nærradio; **sag nr. 24:** Gramex mod Radio Vesterbro; **sag nr. 25:** Gramex mod Radio Aalborg; **sag nr. 26:** Gramex mod Århus Nærradio; **sag nr. 28 :** Gramex mod Frederikshavn Lokalradio A/S; **sag nr. 29:** Gramex mod Rhema Radio; **sag nr. 30:** Gramex mod The Voice (Frederiksberg Lokal Radio ApS); **sag nr. 31:** Gramex mod Sokkelund Radio; **sag nr. 32:** Gramex mod Aalborg Nærradio; **sag nr. 33:** Gramex mod Folkets Radio; **sag nr. 34:** Gramex mod Radio Randers; **sag nr. 35:** Gramex mod Radio Viborg; **Sag nr. 37:** Gramex mod Sokkelund Radio II; **sag nr. 38:** Gramex mod Radio Mercur; **sag nr. 41:** Gramex mod Radio HSR; **sag nr. 43:** Gramex mod Lokalradioen Linie 1; **sag nr. 46:** Gramex mod Radio SLR (Stenløse Lokal Radio) og Sky Radio; **sag nr. 47:** Gramex mod 67 lokalradioer; **sag nr. 48:** Gramex mod Rødding og Omegns Nærradio; **sag nr. 50:** Gramex mod

Radio Næstved; **sag nr. 52:** Gramex mod Radio Sydkysten; **sag nr. 56:** Danmarks Radio mod Gramex; **sag nr. 57:** Gramex mod Radio Energy FM I (Lyngby); **sag nr. 58:** Gramex mod Radio Energy FM II (København); **sag nr. 59:** Gramex mod Radio CBB; **sag nr. 60:** Gramex mod Universitetsradioen; **sag nr. 64:** Radio Esbjerg mod Gramex; **sag nr. 68:** The Voice of Scandinavia mod Gramex; **sag nr. 71:** Gramex mod Radio Viborg; **sag nr. 79:** Gramex mod Pop FM ved Nordisk Radio Reklame; **sag nr. 89:** 2 P Klip v/ Per Christensen mod Gramex; **sag nr. 103:** Gramex mod Ras 2 Sp/f; **sag nr. 104:** Gramex mod Foreningen Broby, Ringe og Årslev; **sag nr. 105:** Kokkedal Drift ApS mod KODA og Gramex; **sag nr. 117:** Gramex mod Berlingske People A/S, **sag nr. 118:** Slotsrestaurant A.M.B.A. mod Koda og Gramex; **sag nr. 120:** Tanbo ApS mod Koda og Gramex.

§ 75 a, stk. 3: **sag nr. 82:** Foreningen af Kommercielle Lokalradio- og TV-stationer (KOMM), Foreningen af Arbejderbevægelsens Elektroniske Medier (FAEM), Den Kristne Producent Komité for Lokalradio og TV (KPK) og Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer i Danmark (SLRTV) som mandatarer for de sendetilladelsesindehavere, som fremgår af klagernes medlemsoversigter, jf. bilag 43 i kendelsen, mod KODA; **sag nr. 86:** De regionale spillesteder (Fonden Bornholms Musikhus, Foreningen Copenhagen Jazzhouse, Foreningen Det Bruunske Pakhus, Foreningen Fermaten, Foreningen Bag Forbrændingen, Musikforeningen Loppen, Multihus Tobaksfabrikken, Foreningen Gimle, Musikcafeen, Den Selvejende Institution Rytmeposten, Skråen, Storstrøms Amts Rytmske Spillested – STARS, Sammenslutningen Stengade 30, Studenterhuset (Aalborg), Kultur- og Medborgerhuset Sønderborghus, Cap Rock-Train, Koncertvirksomhedens Fond (VEGA) og Fonden Voxhall) mod KODA; **sag nr. 87:** KODA mod Sterling European Airlines A/S, Maersk Air I/S, MyTravel Airways A/S og SAS; **sag nr. 93:** SBS Radio A/S mod KODA; **sag nr. 98:** Foreningen Motion og Trivsel, Odense mod KODA; **sag nr. 100:** KODA mod Talpa Radio International B.V. og Talpa Radio Danmark A/S; **sag nr. 105:** Kokkedal Drift ApS mod KODA og Gramex; **sag nr. 106:** KODA mod TV 2 / Danmark A/S og TV 2 Networks A/S; **sag nr. 116:** Audio Visual ApS mod KODA; **sag nr. 118:** Slotsrestaurant A.M.B.A. mod Koda og Gramex; **sag nr. 119:** Koda mod HBO Nordic AB; **sag nr. 120:** Tanbo ApS mod Koda og Gramex.

§ 75 d: Ingen sager.

§ 2, stk. 3, i lov nr. 1207 af 27. december 1996: **sag nr. 67:** KODA mod Tele Danmark Kabel TV A/S, Forenede Danske Antenneanlæg (FDA), Kommunernes Landsforening, Boligselskabernes Landsforening og Stofa samt TV 3 mod KODA; **sag nr. 69:** TV 1000 Danmark A/S mod KODA.